

KUTATÁSI JELENTÉS
A **HARCSASZÁJÚ-BARLANG** (4762-2)
2020. ÉVI KUTATÁSÁRÓL

Készítette: Nagy Gergely, Barit Barlangkutató Csoport

ÖSSZEFOGLALÁS

Barláng neve: Pál-völgyi-barlangrendszer

Kataszteri száma: 4762-2

A kutatással érintett barlangszakaszok:

Harcaszájú-barlang, Kis-hideg-lyuk, Bagyura-barlang

A kutatási engedély jogosultja: Nagy Gergely

Kutatási engedély kibocsátója: Pest Megyei Kormányhivatal

Kutatási engedély száma: PE/KTF/2724-4/2016.

Kutatási engedély lejáratá: 2020. december 31.

Jelentés időszaka: 2020. január 1. – 2020. december 31.

Kutatásvezető: Nagy Gergely

Kutatásvezető-helyettes: Csorba Kázmér, Nyerges Attila, Szabó Lénárd

A kutatott barlangszakaszok hossza és vertikális kiterjedése a kutatás megkezdésekor (a jelentési időszakra vonatkoztatva):

5000 m / -82m

A kutatás során talált új barlangszakaszok hossza, vertikális kiterjedése:

100 m / 12 m

A jelentés lezárásának időpontja: 2020. december 31.

A jelentést összeállította: Nagy Gergely

TEVÉKENYSÉG

Az idei év a korábbiakhoz képest **jelentősen kevesebb barlangi aktivitással** telt. Ez főként két okra volt visszavezethető. Elsőként természetesen a vírusjárvány említendő, amely radikálisan visszafogta a csoport tevékenységét, és beszűkítette lehetőségeit. Jómagam is fél évet Jósvafőn töltöttem a családommal, így a Harcsaszájú-barlang kutatására az évben kevesebb lehetőség nyílt. A másik indok az lehetett, hogy a 2019. évben lebonyolított barlangvédelmi munkálatok a csoport jelentős erőforrásait lekötötték, és bőségesen juttattak a Harcsaszájú-barlangra jellemző élményekből, így lélektanilag sem ártott egy kis pihenő. Ezek fényében nem meglepő, hogy az első félévben csupán egy leszállás történt a barlangba, a hagyományos közös denevérszámlálás alkalmával.

Az előző kutatási beszámoló óta összesen **8 alkalommal szálltunk le a barlangba, 30 műszak** munkavégzés történt.

Tevékenységeink valának: denevérszámlálás, bontások, terepbejárások, feltárás, térképezés, fotódokumentáció.

Több alkalmat is arra szántunk, hogy új, lehetséges bontási pontok után nézzünk, melyek eddig elkerülték a figyelmünket. Az Emeleten kívül leginkább a bejárat környéke, a „régirész”, és a Gádoros-hasadék környezete lett a vizsgálat célpontja, mely helyszíneken a korábbi években sokszor csak gyorsan áthaladtunk beljebbi feladatok felé (s idén több lehetséges bontási pontot is találtunk). E legutóbbi helyszín hozta az év végén az év egyetlen feltárását.

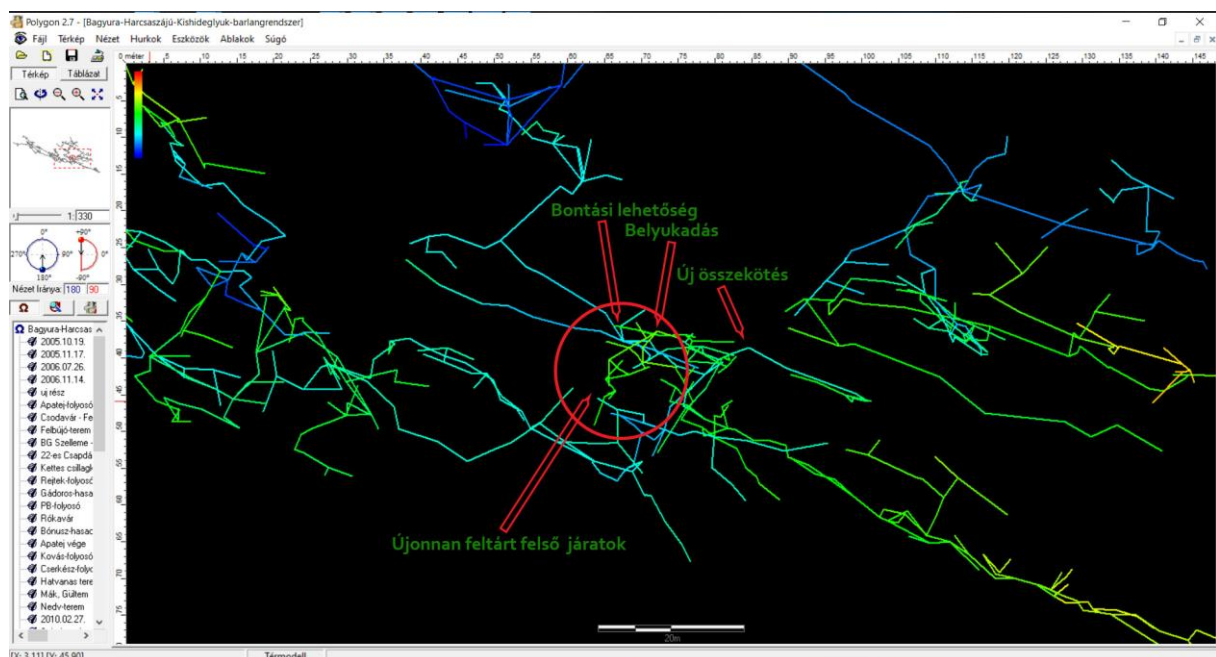
A még 2008-ban az első napokban feltárt részekről, a **Gádoros-hasadék felső zónájából kiindulva sikerült két ponton is továbbjutni**. A kisebbik feltárás néhány méter alatt új összeköttetést teremtett a Gádoros-hasadék és a Rejtek-folyosó között. A járat igen szűk, a főté omladékos. A nagyobbik feltárás a hasadék legtetejéből indult, ahol csak néhány követ kellett odébb tenni, s mintegy 80 méter új szakasz tárult föl. Elsőként egy széles, de nem túl magas terem, melynek főtéje sík lapokkal határolt a leszakadt kőtömbök miatt. Innen délnyugati irányba lehetett továbbjutni, ahol a járat egy idő után jelleget vált, s tágas, magas, oldott hasadékká alakul, melyet gazdagon díszítenek cseppkölefolyások, s az aljában kristályokkal bélelt kis tó található. Az új szakasz a Fészek nevet kapta. A poligon alapján kiderült, hogy a cseppköves rész a Kriminál Múzeum nevű – néhol igen szűk, de – szintén szép cseppköves járat fölé nyúlik be. E szép hasadék vége elszűkül, elsőre nem tűnt perspektivikusan bonthatónak. Oldalsó, délkeleti irányba további elszűkülő járatokat találtunk, melyekben – ha kellemetlenül is, de – volna lehetőség bontani, azonban a poligon alapján valószínűsíthető, hogy ezek a járatok a Rókvár már ismert hátsó, felső részeire vezetnének. Ha fölfelé sikerülne továbbjutni, az új járatokat jelentene. A belyukadási pont előtt, szintén a hasadék felső részén nyugati, „fő” irányban ígéretes bontási helyet találtunk.

A denevérek kapcsán három meglátásom van:

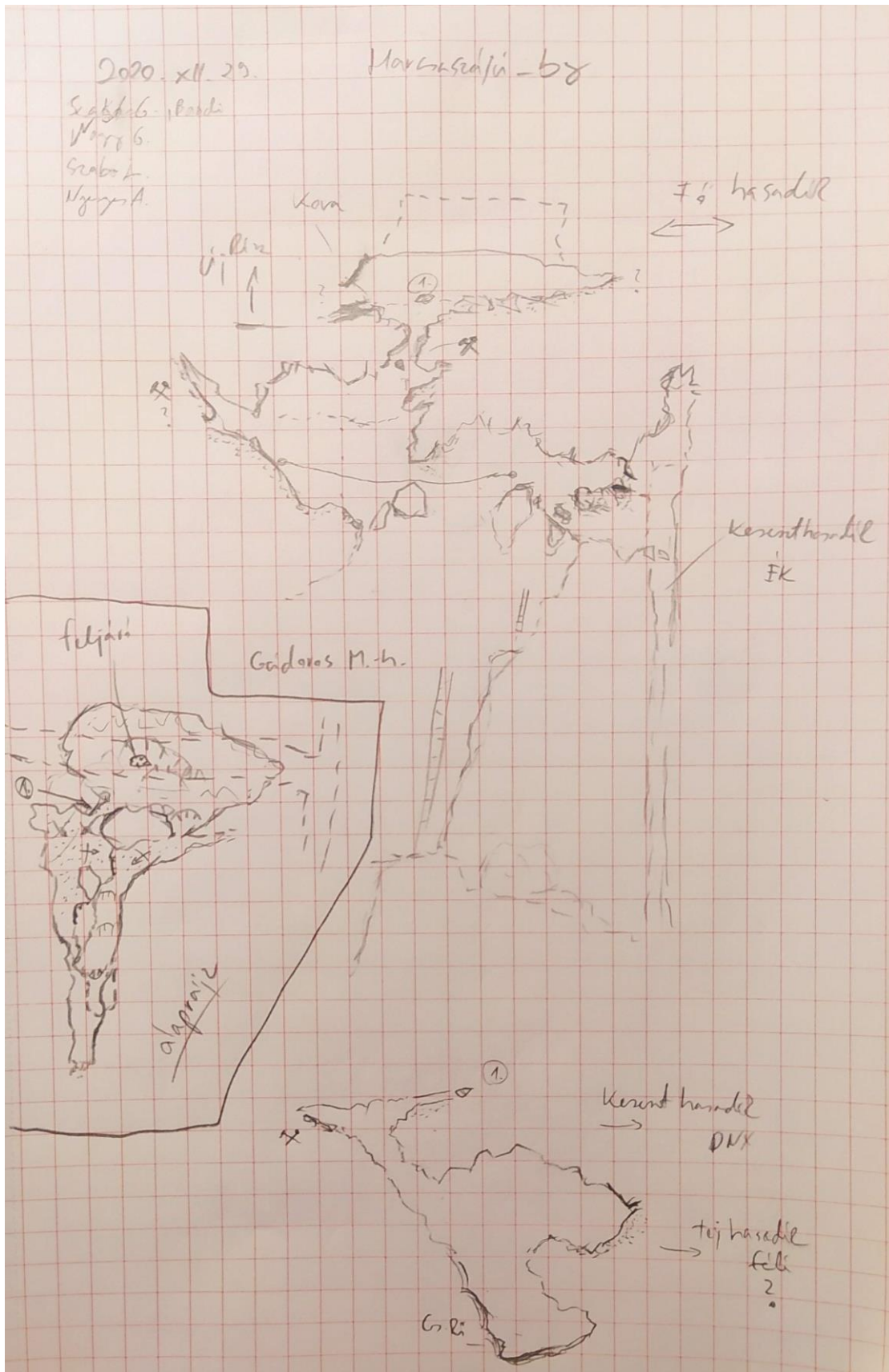
1. A barlang 2008-as lezárása utáni látványos növekedés után az utóbbi években a denevérek száma nagyságrendileg stagnálni látszik. Úgy tűnik, elértük azt a létszámot, amely a populációk számára optimális. A denevérek száma idén annak ellenére nem növekedett, hogy a barlangban a korábbiakhoz képest is kevesebb volt az aktivitás. Tehát a barlangkutatással járó csekély humán jelenlét hatása nem mutatható ki a denevérek számában.
2. A denevérek a barlangot továbbra is elsősorban telelés miatt keresik föl. A vegetációs időszakban alig vagy egyáltalán nem lehet velük találkozni. **A barlangot párázásra nem használják.**
3. Az N 8451 számú gyűrűvel megjelölt *Myotis myotis*, akit 2014. 09. 28-án a bajóti Jankovich-barlangban gyűrűzött meg Kovács Dávid, illetve az N 9136 számú gyűrűvel megjelölt *Myotis blythii*, akit 2015. 09. 18-án gyűrűzött meg a Pál-völgyi-kőfejtőben Hegyi Zoltán, **évek óta visszatérő lakói a barlangnak**, először 2016-ban figyeltük meg őket, de idén decemberben is sikerült találkozni velük.

Az újonnan feltárt részekről készült poligont a kutatási jelentéshez mellékelem.

Alább piros körrel jelölve a zöld színű vonalak jelzik az új járatokat.

Nyerges Attila szabadkézi vázlata a feltárt új szakaszok és a Gádoros-hasadék kapcsolatáról:

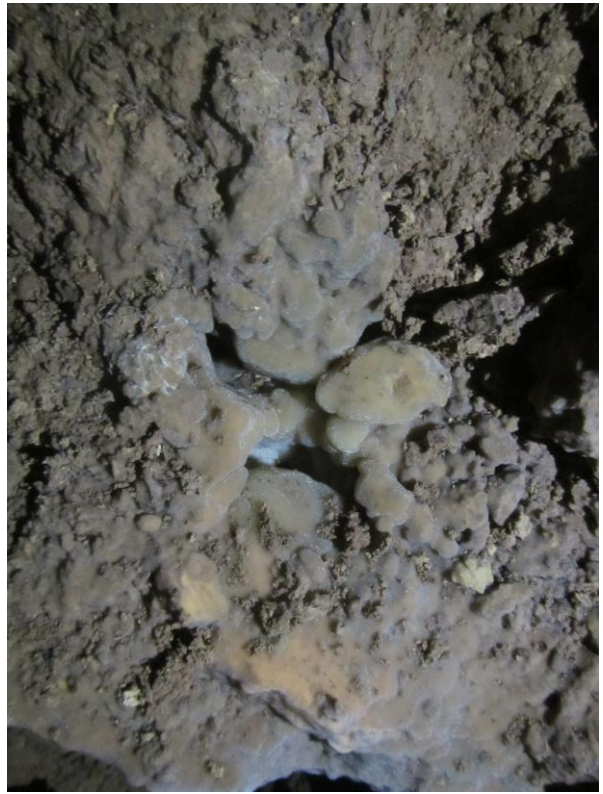

Fotódokumentáció az újonnan feltárt, Fészek nevű részről. A fotókat Szabó Gergely készítette:

Budapest, 2021.02.15.

Nagy Gergely
Kutatásvezető

KUTATÁSI JELENTÉS
A FERENC-HALMI-BARLANG (4732-46)
2020. ÉVI KUTATÁSÁRÓL

Készítette: Nagy Gergely, Szabó Géza

ÖSSZEFOGLALÁS

Barlang neve:	Ferenc-halmi-barlang
Kataszteri száma:	4732-46
A kutatási engedély jogosultja:	Nagy Gergely
Kutatási engedély kibocsátója:	Pest Megyei Kormányhivatal Érdi Járási Hivatala
Kutatási engedély száma:	PE-06/KTF/6632-1/2019
Jelentés időszaka:	2020. január 12. – 2020. december 31.
Kutatásvezető:	Nagy Gergely
Kutatásvezető-helyettes:	Szabó Lénárd, Szabó Géza
A barlang hossza és vertikális kiterjedése a kutatás megkezdésekor (a jelentési időszakra vonatkoztatva):	19 m / -5 m
A kutatás során talált új barlangszakaszok hossza, vertikális kiterjedése:	4 m / -2 m
A barlang hossza és vertikális kiterjedése a kutatási jelentési időszak végén:	23 m / -7 m
A jelentés lezárásának időpontja:	2020. december 31.
A jelentést összeállította:	Nagy Gergely, Szabó Géza

A KUTATÁSI TEVÉKENYSÉG

A tárgyévben **39 alkalommal közel 800 munkaórát** dolgoztunk a barlangban. A barlangból 2-3 m³ törmeléket hoztunk ki. A barlang a korábbi felméréshez képest **~4 méterrel hosszabb és ~2 méterrel mélyebb**. Az aránylag kis növekmény oka, hogy nemcsak a végpontot hosszabbítottuk; a munkavégzéshez és a barlangon belüli depózáshoz is szükséges volt néhol tágasabb helyek létrehozása.

A jelenlegi **végponton laza törmelékben** haladunk. A könnyen bontható, finom kitöltésben olyan köveket találtunk, amelyek többszöri oldásnyomokat és többszöri lerakódások nyomait tartalmazzák. A kövek valószínűleg a Budai-hegység (meleg) vízszint-ingadozásait szemléltetik. A végponton továbbra is **enyhe huzat** tapasztalható. A kövek szabad felszínén néhol megfigyelhető vékony fekete bevonat is feltételezhetően a kövek közötti légmozgás következményeként keletkezett.

A barlang feltárását az a megfigyelés indította, hogy 2017 telén a barlang első méterén két élő **barlangi keresztespók** (*Meta menardi*) petecsomót vettünk észre. A petecsomók további – a hideg miatt a barlang belsőbb részeire húzódtak – pókok jelentését sugallták. Kérdéses csak az volt, hogy barlangászok vagy csak a pókok számára alkalmas méretűek-e a belső terek. Az örömteli végeredmény, hogy nem csak pókok férnek el a barlangban, hanem emberek is. A pókokat azóta is folyamatosan figyeljük, alkalmanként 3-12 pókot számolunk össze. A 2019. évben legalább két petecsomót készítettek, míg a 2020. év nyarán újonnan készített petecsomókat nem találtunk, annak ellenére, hogy alkalmas méretű nőstények voltak és vannak a barlangban. Érdekesség, hogy a teljes sötétség zónájában található jelenlegi végponton is megjelent egy nőstény, sőt szerencsés módon elkaptuk azt a rövid időtartományt, amikor éppen becsomagolt egy legyet. A nősténynek nem volt fogóhálója és a barlang mélyén ekkora méretű legyet sem láttunk eddig. (Az irodalomból ismert, hogy a *M. menardi* fogóhálóval és rablóhadjárattal zsákmányol.)

Budapest, 2021.02.15.

Nagy Gergely
Kutatásvezető

FOTÓDOKUMENTÁCIÓ

A képeket Szabó Géza készítette.

A jelenlegi végpont.

Barlangi keresztspók legyet zsákmányol.

Oldott forma kiválásokkal.

Végponti törmelék.

A törmelékből előkerült kövek részletei:

